

Gäller för: VE Medicin och akutsjukvård Mölndal, Verksamhet Ortopedi

Giltig från: 2026-03-20

Innehållsansvar: Karin Svensson Malchau, (karsv39), Specialistläkare

Giltig till: 2028-02-03

Granskad av: Flera granskare finns - se eftersättsblad

Godkänd av: Anna Nilsson, (annni155), Verksamhetschef

Våld i nära relation på Mölndals sjukhus

Denna rutin avser hur våld i nära relation ska screenas för och hur vårdkedjan för arbetet mot våld i nära relation fungerar på Mölndals sjukhus

Bakgrund

Våld i nära relation förekommer hos patienter som söker vård.

På Akutmottagningen (Mölndals sjukhus) söker 1/65 kvinnliga ortopedpatienter med en skada orsakad av våld i nära relation och 1/15 har erfarenhet av våld i nära relation i ett nuvarande förhållande.[1] Internationellt har det rapporterats om 1/50-som söker ortopedisk vård för en skada orsakad av våld i nära relation. [2] Våldet kan definieras som psykiskt, fysiskt och sexuellt.

Våld kan eskalera [3] och det är därför viktigt att identifiera vilka som är utsatta och erbjuda hjälp i ett tidigt stadium. Därför ska screening utföras i samband med patientens vårdkontakt på akutmottagningen.

Syfte

Att screena för våld i nära relation hos kvinnliga patienter som söker vård samt erbjuda ett strukturerat omhändertagande för de som önskar hjälp.

Screeningprocessen

Alla biologiskt kvinnliga patienter som söker vård på akutmottagningen Mölndal ska screenas för våld i nära relation. OBS exklusion är enbart giltig vid kognitiv påverkan.

På akutmottagningen görs screeningen i triagerummen och vid behov på undersökningsrummet (tex nattetid).

Screeningen ska genomföras utan att anhörig eller annan medföljande person är med på rummet. Det är viktigt att patienten är ensam på rummet.

Screeningen görs med hjälp av frågeformuläret om våld (FOV), se nedan.

Frågeformuläret som används för screening

FOV finns tillgängligt i triagerummen och innehåller följande frågor med ja/nej alternativ.

1. Har du blivit hotad, kontrollerad, förnedrad, trakasserad eller liknande av en närstående?
2. Har du blivit fasthållen, knuffad, slagen, sparkad eller skadad på något sätt av en närstående?
3. Har du känt dig pressad eller tvingad till sexuella handlingar av en närstående?
4. Har barn som du bor med utsatts för våld i en nuvarande relation?
5. Är du rädd för att återvända hem?
6. Söker du för en skada orsakad av våld i nära relation?

Arbetsbeskrivning undersköterskor och sjuksköterskor på akutmottagningen

FOV ges till patienten vid triage (eller vid behov i undersökningsrummet). Patienten ska aktivt uppmanas att fylla i formuläret, det optimala är att det görs när vårdpersonal är närvarande. Efter att formuläret är ifyllt läggs det i patientmappen.

Formuläret innehåller inga personuppgifter och det ska heller inte skrivas några anteckningar på formuläret som möjliggör identifiering av patienten. Detta är för att skydda patienten om formuläret kommer på avvägar.

Har patienten svarat "ja" på någon fråga ska läkare uppmärksammas om detta.

För att kunna föra statistik görs dokumentation i Elvis med orsakskod Ö13A om patienten är våldsutsatt.

Arbetsbeskrivning för läkare på akutmottagningen

I samband med att patienten undersöks kontrollerar läkaren att patienten har fyllt i FOV. Är det inte ifyllt ska läkaren uppmana

patienten ånyo att fylla i det, alternativt att patienten screenas muntligt.

Dokumentation av skador hos de som söker med en skada orsakad av våld i nära relation ska göras i journalen under ”undantag från direktåtkomst”. Om patienten i senare skede vill polisanmäla är det viktigt att det finns formell dokumentation och beskrivning av skadorna patienten söker för.

Vid upptäckt av våld i nära relation

Arbetsbeskrivningen gäller alla personalkategorier på akutmottagningen

Om ja på följande frågor:

Fråga 1–6: Patienten ska erbjudas kuratorskontakt. En DORIS-återbesökslapp fylls i till ortopedmottagningen.

Fråga 4: Akut orosanmälan ska göras av undersköterska/sköterska/läkare till socialjouren.

Fråga 5: Patienten ska uppmanas att stanna på sjukhuset och ska erbjudas inläggning. Inläggning kan ske på vilken avdelning som helst där det finns plats på Mölndals sjukhus. Bakjour på respektive klinik ska meddelas för kännedom. Avdelningen ansvarar sedan för att kurator kontaktas.

Återbesökslappar finns på expedition 1. Vid akuta ärenden kan kurator kontaktas dagtid mellan 08.00-16.00. Titta på vem som är jourhavande kurator för dagen.

Arbetsbeskrivningen gäller alla personalkategorier på ortopedmottagningen

Patienter som är våldsutsatta och önskar kuratorskontakt bokas in på ett återbesök till kurator. DORIS-återbesökslappar hämtas tillsammans med ordinarie gula återbesökslappar av medicinsk sekreterare på trauma och lämnas till samordnaren på mottagningen.

Bokning och kallelse av patienter görs enligt intern rutin på ortopedmottagningen.

Referenser

- [1] Svensson Malchau K, Caragounis EC, Sundfeldt M. DORIS study: domestic violence in orthopaedics, a prospective cohort study at a Swedish hospital on the annual prevalence of domestic violence in orthopaedic emergency care. *BMJ Open*. 2024 May 7;14(5): e085618. doi: 10.1136/bmjopen-2024-085618.
- [2] Investigators P, Sprague S, Bhandari M, Della Rocca GJ, Goslings JC, Poolman RW et al. Prevalence of abuse and intimate partner violence surgical evaluation (PRAISE) in orthopaedic fracture clinics: a multinational prevalence study. *Lancet*. 2013;382(9895):866-76.
- [3] Murphy CM, O'Leary KD. Psychological aggression predicts physical aggression in early marriage. *J Consult Clin Psychol*. 1989;57(5):579-82.

Innehållsansvarig

Karin Svensson Malchau, Specialistläkare Ortopedi, Verksamhet Ortopedi, Sahlgrenska Universitetssjukhuset

Innehållsgranskare

Mikael Sundfeldt, Specialistläkare Ortopedi, Verksamhet Ortopedi, Sahlgrenska Universitetssjukhuset

Obligatoriskt att dokumentet godkänns för användning i annan verksamhet genom innehållsgranskning av dess verksamhetschef

Pär Parén, Verksamhetschef, Verksamhet medicin, geriatrik och akutsjukvård, Område 3, Sahlgrenska Universitetssjukhuset

Information om handlingen

Handlingstyp: Rutin

Gäller för: VE Medicin och akutsjukvård Mölndal, Verksamhet
Ortopedi

Innehållsansvar: Karin Svensson Malchau, (karsv39),
Specialistläkare

Granskad av: Mikael Sundfeldt, (miksi), Överläkare, Pär Parén,
(parpa1), Verksamhetschef

Godkänd av: Anna Nilsson, (annni155), Verksamhetschef

Dokument-ID: SU9809-955733808-103

Version: 3.0

Giltig från: 2026-03-20

Giltig till: 2028-02-03